

Jaarverslag Stichting Learn for Life 2013

2013 was in meerdere opzichten een bijzonder jaar. Vele nieuwe activiteiten starten in 2013 zoals blijkt uit het overzicht in dit jaarverslag. Een zeer bijzonder moment was de open huisconferentie op 29 november in Utrecht. Na meerdere jaren van voorbereiding presenteerden de historici dr. Maarten van der Linde en dr. Johan Frieswijk het boek over het ontstaan en de ontwikkeling van de volkshogescholen. Ruim 300 aanwezigen maakten deze dag mee.

In 2013 namen we afscheid van Klaas Bijleveld als bestuurslid. Vele jaren heeft hij zich actief ingezet, eerst voor de Internationale Commissie van de St. voor Volkshogeschoolwerk en daarna als bestuurslid van Learn for Life. Aan de ontwikkeling van de Rural Academy heeft hij ook een grote bijdrage geleverd. Zijn plaats in het bestuur is ingenomen door Jantsje van der Spoel uit Sneek. Ook in 2013 konden we rekenen op inzet van vele vrijwilligers. Daar zijn we blij mee, want op deze manier kunnen we de activiteiten organiseren die we wensen. Ik hoop dat we daar ook in de komende periode op kunnen rekenen!

Henk Hijink/ voorzitter

Projecten

Sustainable villages and education – SMART (Grundtvig lerend partnerschap 2011 – 2013)

In SMART onderzochten partners uit Engeland, IJsland, Nederland, Portugal en Slovenië de rol van educatie bij het realiseren van duurzame dorpen en bij de activiteiten die deze dorpen organiseren. Nederlandse partners zijn Learn for Life en Doarpswurk. Dit project werd in 2013 afgerond. Op <http://beasmartcommunity.wordpress.com> staat een beschrijving van het project (web article) met een aantal goede voorbeelden.

Hoogtepunten in februari: de deelname aan een 'Living Library' waarbij vrijwilligers uit Norfolk optraden als 'boek' en we gedurende 20 minuten in kleine groepjes hun verhaal konden 'lezen'. De toepassing van nieuwe technologieën bij plattelandsvernieuwing, zoals digitale stelsystemen bij buurtvergaderingen, live web stream met discussiefora en YouTube filmpjes.

Hoogtepunt in juni: het bezoek aan een dorpschool in IJsland die duurzaamheid en milieumaatregelen in het gehele onderwijsprogramma hebben geïntegreerd en waarbij de ouders een sleutelrol spelen.

Intergenerational Communication and Active ageing in the Rural Environment – I-CARE (lerend partnerschap 2012 – 2014)

I-CARE wil de actieve betrokkenheid van ouderen bij discussies over de toekomst van hun dorp bevorderen. Doel is om via intergenerationele activiteiten te komen tot inclusieve dorpsvisies en – praktijken. Learn for Life is via Welzijn Midden Drenthe aan I-CARE verbonden. De andere partners komen uit: België, Denemarken, Duitsland, Hongarije en Spanje.

Hoogtepunt in maart: de projectbijeenkomst in Midden Drenthe waarbij vrijwilligers, professionals en 'gewone ouderen' een boeiend programma voor de partners verzorgden over Nieuw Grijs in Witteveen, 60+ Gezond en Wel in Wijster en Actief Ouder Worden in diverse Drentse dorpen.

Bijzonder aan dit project: 16 plattelandsvrijwilligers, waarvan de meesten 55+, gaan mee naar een projectbijeenkomst in het buitenland. Voorafgaand aan iedere reis stellen ze leerdoelen op en tijdens de bijeenkomsten leggen ze grotere en kleinere leerpunten en goede ideeën vast op ideeënkaartjes die vervolgens weer getoetst worden in het eigen dorp.

Learn to Tackle Poverty (Grundtvig lerend partnerschap 2013 – 2015)

'Tackle' onderzoekt hoe je met educatieve campagnes volwassenen bereikt voor wie leren niet vanzelfsprekend is, zoals bijvoorbeeld laagopgeleide migranten, laagopgeleide mannen en ouderen. De partners uit Finland, Hongarije, Nederland, Slovenië, Wales en Zwitserland onderzoeken ook de bijdrage van educatieve campagnes aan gezondheid en welzijn.

De aftrap van dit project vond plaats in Nederland. Gezamenlijk werkten we de inhoud van het project verder uit. Daarnaast bezochten we een bijzonder samenwerkingsproject: het Bossche Taalnetwerk dat gratis lessen Nederlands en taalondersteunende activiteiten aan volwassenen aanbiedt. Er ontstonden levendige gesprekken met taalvrijwilligers en hun cursisten.

Specialization for European Teachers of Basic Skills for Adults - SEA

(Grundtvig lerend partnerschap 2013 – 2015)

Mensen die hun basisvaardigheden willen verbeteren hebben goed gekwalificeerde trainers nodig. Doel van SEA is het samenstellen van een compendium met beproefde train-the-trainersmethoden en actuele research op het gebied van basisvaardigheden. De partners in dit lerend partnerschap, dat in het najaar van 2013 startte, komen uit Duitsland, Nederland, Noorwegen, Spanje en Turkije.

In Palafrugell (Catalonië) bouwde de gemeente een geweldig educatief centrum waar publieke en private aanbieders trainingen en cursussen voor volwassenen op alle niveaus aanbieden. In deze inspirerende omgeving vond de startbijeenkomst plaats en maakten we ambitieuze afspraken: allereerst leveren alle partners een overzicht van actuele relevante trainingen voor trainers van basisvaardigheden in hun land en gaat ieder na welke research er op dit gebied gedaan is.

Mehrwert Europa – Mehrwert Frieden (Programma Europa voor de Burger)

Vrede in Europa is niet vanzelfsprekend. 'Mehrwert' gaat over actief Europees burgerschap en het veiligstellen van vrijheid, democratie, mensenrechten, culturele diversiteit, tolerantie en solidariteit. In dit project staat de situatie en de toekomstperspectieven van Bosnië-Herzegovina centraal. De activiteiten spelen zich af in 2014, precies honderd jaar nadat in Sarajevo een schot de Eerste Wereldoorlog inluide. De landen die aan dit project deelnemen zijn Bosnië-Herzegovina, Duitsland, Frankrijk, Kroatië, Nederland, Oostenrijk, Slowakije en Tsjechië.

Festival van het Leren

In 2013 was het tweede jaar dat Learn for Life de landelijke coördinatie van het Festival voerde. Speerpunten voor dit jaar waren: volwassenen die aan hun basisvaardigheden werken en 50+ers in relatie tot arbeid en leren. Tijdens de landelijke opening werd extra aandacht aan deze groepen besteed en organisaties konden Toppers op deze gebieden nomineren.

De volgende activiteiten werden door het landelijk coördinatiebureau gerealiseerd:

- Kick-offbijeenkomst van het Festival met Twitterworkshop (27 maart)
- Toppervkiezing: drie Toppers gekozen uit zeven nominaties, allemaal bijzondere mensen die geen doorsnee leercarrière hadden en barrières overwonnen om zichzelf te ontwikkelen. Deze Toppers zijn een voorbeeld voor anderen.
- Dit jaar werden voor het eerst ook twee Leermeesters gekozen uit vijf nominaties. Een Leermeester is een professional of vrijwilliger die anderen stimuleert om te gaan of te blijven leren.
- Feestelijke landelijke opening van het Festival met studiebijeenkomst, huldiging van genoemde Toppers en uitreiking van de Internationale Prijs (130 deelnemers)
- Mooi vormgegeven brochure - ook digitaal - met presentatie van Toppers, Leermeesters en projecten
- Ontwikkeling van promotiemateriaal, waaronder aantrekkelijke boekenleggers
- Telefooncampagne om lokale organisaties te motiveren om activiteiten te organiseren
- 60 promotiepakketten besteld
- Maandelijkse nieuwsbrieven (periode maart – september) en updates website
- Facebookpagina en actieve Twitteraccount

Dit jaar vonden in 72 steden festivalactiviteiten plaats (soms meer dan één activiteit per stad). Wederom waren alle provincies vertegenwoordigd. Op de meeste locaties werden de activiteiten voorbereid en

uitgevoerd door lokale samenwerkingsverbanden, waarbij educatieve en andere partners elkaar vinden in de wens leven lang leren onder de aandacht van breed publiek te brengen. Het Festival van het Leren is de enige campagne in Nederland die zich richt op het bevorderen van een leven lang leren.

In 2013 zijn verschillende pogingen gedaan om het festival van een wijder en financieel sterker draagvlak te voorzien. Verschillende organisaties hebben hun naam en logo aan het Festival verbonden en we ontvingen ook enige financiële bijdragen. In 2014 is het de bedoeling de financiële draagkracht verder te vergroten.

Internationale Prijs 2013

De Internationale Prijs 2013 werd op 13 september tijdens de feestelijke studiebijeenkomst / opening van het Festival van het Leren uitgereikt. Deze bijeenkomst werd i.s.m. het Europees Platform in Bibliotheek De Mariënborg te Nijmegen georganiseerd. Pressure Line kreeg de Internationale Prijs 2013 voor *'INTEGRA - Migrants' integrating kit'*. Twee Aanmoedigingsprijzen gingen naar SeniorWeb voor *'Third Age Online'* en Storybag voor *'Strengthening the community by storytelling'*. Een beschrijving van deze projecten en de overige genomineerden is te vinden de brochure *'De Oogst van 2013'*, die op de dag van de uitreiking gepresenteerd werd en op een dankbaar publiek kon rekenen.

Aktietafels Leefbaarheid

In 2013 startten Learn for Life en Welzijnswerk Midden-Drenthe met de Actietafels Leefbaarheid: een proefproject, analoog aan de studieringen in Slovenië, waarbij kleine groepen plattelandsbewoners actuele vraagstukken onderzoeken, slimme oplossingen in kaart brengen en de resultaten met dorpsgenoten delen. Bij de Actietafels gaat het om Leren én Doen. De deelnemers ontwikkelen zich en maken zich nieuwe competenties eigen. Naast de educatieve component werkt iedere Actietafel aan een concreet doel dat de leefbaarheid in de eigen omgeving. Aan iedere Actietafel is een mentor verbonden, die een speciale training krijgt van een medewerkster van Learn for Life. We kijken uit naar de eerste resultaten van deze Actietafels in 2014.

Activiteiten

Conferentie 'De Volkshogeschool: geschiedenis en actualiteit'

Op 28 november was een belangrijke dag voor Learn for Life: Maarten van der Linde en Johan Frieswijk presenteerden een prachtig boek en naslagwerk over het ontstaan en de ontwikkeling van de volkshogescholen in Nederland. Het eerste exemplaar van het boek werd door Hennie de Boer, voorzitter van de voormalige Stichting voor Volkshogeschoolwerk, aangeboden aan Paul Schnabel, oud-directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Hij noemde het volkshogeschoolwerk een voorbeeld bij uitstek van de tegenwoordig zo populaire participatiesamenleving, maar gaf ook aan dat het werk eigenlijk aan zijn eigen succes ten gronde is gegaan. Particulier initiatief ondersteund en overgenomen door een subsidiërende en daarmee veel bepalende overheid, een kiss of death. Verschillende mensen van het eerste uur en vele andere van latere datum luisterden geboeid naar lezingen van de schrijvers. In de middag volgden de ruim 300 deelnemers (!) diverse workshops:

- 'Vormingswerk als beroep, geschiedenis en actualiteit van democratisch professionalisme' met Marcel Spierts
- 'Vormingswerk en een leven lang leren, veranderingen in tijd en plaats' met Jumbo Klercq
- 'Leren op een volkshogeschool in Noorwegen' met Zippora Tieman
- 'Learn for Life actueel' met Dennis Wacht, Janneke Verdijk, Marian Rameyer en Lidwien Vos de Wael
- 'Zingen verbindt' met Bea Goethart

Op deze feestelijke dag maakten de deelnemers kennis met het werk van de huidige stichting Learn for Life. We kregen veel enthousiaste reacties op de huidige werkzaamheden rond het brede veld van leven lang leren.

Ronde tafelgesprekken

Learn for Life en het Europees Platform namen in 2011 het initiatief tot een ronde tafelgesprek over nieuwe perspectieven en kansen voor leven lang leren in Nederland. In 2012 vond een vervolgesprek plaats waarbij actuele studies omtrent professionaliteit besproken werden. In 2013 werd een notitie over professionaliteit geschreven op basis waarvan in het voorjaar 2014 een conferentie zal plaatsvinden.

Rural Academy

Learn for Life is al vele jaren nauw betrokken bij activiteiten op het gebied van Plattelandsontwikkeling & Educatie: de lerende partnerschappen LILLA, Learning Heart, SMART en I-care, de workshops Vital Villages, diverse landelijke studiedagen en expertbijeenkomsten. Deze activiteiten vallen onder de 'paraplu' van de Rural Academy: een samenwerkingsverband rond plattelandsontwikkeling & educatie van Learn for Life en Doarpswurk. De Rural Academy staat open voor deelname van andere organisaties die met de huidige partners op ditzelfde terrein activiteiten ontwikkelen.

Noorwegen

Ieder jaar nemen meerdere Nederlandse jongeren deel aan een Volkshogeschooljaar (9 maanden) in Noorwegen. Learn for Life organiseert jaarlijks een voorlichtingsbijeenkomst voor nieuwe deelnemers in samenwerking met oud-deelnemers. Dit jaar vond deze bijeenkomst plaats in februari.

Internationale netwerken

EAEA: Tijdens de jaarvergadering van EAEA in Leicester werd Dennis Wacht tot EAEA-bestuurslid gekozen. Learn for Life woonde in juni de EAEA-conferentie over 'The challenges and opportunities for adult learning' bij. In oktober was Learn for Life aanwezig bij de ARALE conferentie over versterking van educatieve campagnes. Onze ervaringen met het Festival van het Leren werden hier ingebracht. Vlak daarna publiceerde de Europese Commissie de resultaten van het belangwekkende OECD onderzoek naar de basisvaardigheden van volwassenen in Europa (PIAAC). Learn for Life gebruikte het EAEA statement over dit onderzoek in haar lobbyactiviteiten naar Nederlandse Europarlementariërs. De voorzitter van Learn for Life is lid van de audit commissie van EAEA.

EUNET: Learn for Life nam deel aan de jaarvergadering en andere werkbijeenkomsten van EUNET. Dit leidde tot de voorbereiding en vervolgens toekenning van het Mehrwert project waarover elders in dit jaarverslag.

Future Forum: Learn for Life is verbonden aan dit centraal Europees netwerk voor volwasseneneducatie, dat tot doel heeft om mogelijkheden te creëren voor uitwisseling, dialoog en samenwerking tussen professionals. Medewerkers van Learn for Life namen deel aan de conferentie over 'Responding to the crisis? Challenges for Adult Education!'

EBSN: Learn for Life was aanwezig bij de conferentie van het European Basic Skills Network EBSN over het aangaan van brede partnerschappen ter versterking van basisvaardigheden. In het najaar diende Learn for Life een verzoek tot lidmaatschap van dit netwerk in.

ENIL: Learn for Life presenteerde de training Vital Villages bij de slotconferentie van het Europese Netwerk voor Intergenerationeel Leren.

De Nieuwe BV – netwerk voor vorming en participatie

In juni kreeg Learn for Life een verzoek van De Nieuwe BV om een nauwer samengaan van beide organisaties te overwegen, omdat uitgangspunten van beide organisaties elkaar dicht raken. Dit verzoek leidde in 2013 tot diverse gesprekken waarin de mogelijkheden over en weer werden afgetast. Het bestuur van Learn for Life besloot vervolgens om de potentie van meer structurele samenwerking (in welke vorm dan ook) in 2014 verder te onderzoeken door op concrete thema's nauwer samen te werken met De Nieuwe BV. Op basis daarvan zijn verdere stappen mogelijk, waarbij het uitgangspunt een win-winsituatie voor beide partijen dient te zijn.

Ontvangst buitenlandse groepen: Finland en Zweden

In mei kwamen 20 Finse dorpsvrijwilligers naar Friesland. Learn for Life bood hen een vierdaags programma over plattelandsontwikkeling aan. Deze studiereis, met werkbezoeken aan Lelystad, Urk, Nijbeets, Oudebildtzijl, Poppenwier en Sneek, kwam voort uit de workshop Vital Villages.

In juni verbleven 60 directeuren van Zweedse volkshogescholen in Amsterdam. Learn for Life organiseerde voor hen een dag met lezingen gevolgd door studiebezoeken aan Gilde Samenspraak, Wereldhuis van de Hervormde Diakonie en de Joke Smitschool.

Communicatie

Learn for Life heeft een website en een Facebookpagina. Daarnaast heeft het Festival van het Leren een eigen website, Facebookpagina en Twitteraccount. In de loop van 2013 is besloten om voor Learn for Life een meer compacte website te maken. Dit krijgt in 2014 zijn beslag.

Dit jaar verscheen een nieuwsbrief in het Nederlands en het Engels.

In het kader van de conferentie 'De Volkshogeschool: geschiedenis en actualiteit' in november zijn diverse presentatiematerialen ontwikkeld, waaronder een factsheet en presentatievellen met informatie over de projecten.

Bestuur 2013

Henk Hijink, voorzitter

Jumbo Klercq, secretaris/penningmeester

Klaas Bijleveld, tot december 2013

Norbert Kuijpers

Jantsje van der Spoel, vanaf 1 september 2013

Dennis Wacht

Staf

Lidwien Vos de Wael